

Ivana Mamić Sačer*
Sanja Sever**
Ana Oluić***

UDK 339.7;657.631.6
JEL Classification M41, G15
Izvorni znanstveni rad

ANALIZA MOGUĆNOSTI PRIMJENE MSFI-a ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Međunarodni je odbor za računovodstvene standarde u veljači 2007. godine na svojim web stranicama objavio Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća i dao ga je cjelokupnoj ekonomskoj javnosti na razmatranje. U ovome je radu obrađena većina komentara na Nacrt standarda primljena do kraja 2007. godine. Vodeći računa o potrebama malih i srednjih poduzeća i korisnika financijskih izvještaja, svi su se kreatori složili da su predloženi Međunarodni standardi za mala i srednja poduzeća znatno pojednostavnjeni u odnosu na potpune MSFI. No, isto se tako slažu da je potrebno još mnogo truda uložiti u izradu standarda prije nego što oni zažive u praksi, a to zbog harmonizacije računovodstvenih standarda koja se odvija na globalnoj razini. U radu je obavljena i analiza postojećih računovodstvenih rješenja na primjeru nekoliko zemalja, jer je prilikom analize mogućnosti primjene MSFI za mala i srednja poduzeća u nacionalne regulatorne dokumente potrebno prije svega poći od postojećega stanja koje je aktualno u određenim zemljama.

Ključne riječi: mala i srednja poduzeća, MSFI/MRS, nacionalni računovodstveni standardi, financijsko izvješćivanje

---

* I. Mamić Sačer, dr. sc., docentica na Ekonomskom fakultetu Zagreb (imamic@efzg.hr)

** S. Sever, mr. sc., asistentica na Ekonomskom fakultetu Zagreb (ssever@efzg.hr)

*** A. Oluić, asistentica na Ekonomskom fakultetu Zagreb (aoluc@efzg.hr)

Rad primljen u uredništvo 20. 02. 2008.

1. Uvod

Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja (MSFI) razvijeni su ponajprije zato bi zadovoljili informacijske potrebe velikih poduzeća i onih subjekata koji kotiraju na tržištima kapitala. Iako se prije smatralo da su potpuni MSFI upotrebljivi za sve poslovne subjekte primjena je pokazala da se informacijske potrebe malih i srednjih poduzeća veoma razlikuju. Kritike vezane uz primjenu MSFI za sva poduzeća svode se uglavnom na činjenicu da su ti standardi prekomplikirani i da sadrže složene transakcije koje je teško provesti u praksi, a kada se tome pridodaju različitost interpretacije pojedinih poslovnih transakcija i njihovih prijevoda u različitim zemljama, to su veliki problemi koji otežavaju mogućnost njihove primjene u velikim, a kamoli u malim i srednje velikim poduzećima. Zbog kompleksne primjene tih standarda regulativa mnogih zemalja odredila je poseban računovodstveni tretman za mala i srednja poduzeća, a nije rijedak ni slučaj da su se mala i srednja poduzeća da bi nadišla problem primjene standarda okrenula poreznim propisima koji su mnogo konkretniji i lakši za primjenu. Diferencirano financijsko izvješćivanje, tj. različito financijsko izvješćivanje za poduzeća ovisno o različitim kriterijima već postoji u mnogim zakonodavstvima.

Budući da je financijsko izvješćivanje malih i srednjih poduzeća prepušteno različitim regulatorima to nije bilo u skladu sa ciljevima Odbora za standarde financijskog izvješćivanja (IASB). Napori usmjereni na postavljenje osnovnih smjernica za izradu standarda za mala i srednja poduzeća rezultirali su godine 2004. dokumentom Preliminarna razmatranja računovodstvenih standarda za mala i srednja poduzeća (Preliminary Views on Accounting Standards for Small and Medium-sized Entities). Time su definirane osnovne smjernice za izradu računovodstvenih standarda za mala i srednja poduzeća gdje se kao osnovni zaključak nameće činjenica da u uvjetima globalizacije i integracija računovodstveni standardi za mala i srednja poduzeća postaju prijeka potreba. Postignut je također i preliminarni dogovor prema kojem se standardi za mala i srednja poduzeća trebaju oslanjati na postojeće MSFI/ MRS, čime je izabran tzv. «top down» pristup u izradi standarda. Naime, započinjanje potpuno nove izrade standarda moglo bi rezultirati drugačijim ciljevima financijskoga izvješćivanja, drugačijim kvalitativnim karakteristikama, definicijama i drugačijim principima priznavanja i mjerenja. Odbor je zaključio da bi potpuno novi pristup u izradi standarda bio veoma skup, dugotrajan i beskoristan.

2. Osnovne odrednice nacrt standarda za mala i srednja poduzeća

Potreba za računovodstvenim standardima posebno prilagođenima malim i srednjim poduzećima nije nova. Naime, Odbor je već godine 2004. postavio osnovne smjernice za izradu standarda sadržane u dokumentu Preliminarna razmatranja računovodstvenih standarda za mala i srednja poduzeća (Preliminary Views on Accounting Standardas for Small and Medium-sized Entities), čime je, zapravo, ideja o standardima dobila konkretni smisao. U slijedećem koraku projekta postavljeni su osnovni kriteriji za pojednostavnjivanje priznavanja i mjerenja pojedinih računovodstvenih kategorija. Kao što je već istaknuto, dogovoreno je da se standardi za mala i srednja poduzeća ne bi smjeli previše udaljavati od potpunih MSFI. Time se željela omogućiti usporedivost financijskih informacija, i to bez obzira po kojim će se standardima financijski izvještaji sastavljati. Dalje, oslanjanje standarda za mala i srednja poduzeća na potpune MSFI omogućit će lakši prijelaz na potpune MSFI ako to poslovna praksa bude zahtijevala. Na osnovi upitnika o mogućim pojednostavnjenjima priznavanja i mjerenja radna je skupina Odbora više od 80 prijedloga uključila u izradu Nacrta standarda za mala i srednja poduzeća. Između ostaloga, potrebno je voditi računa i o uvjetima koje je potrebno zadovoljiti da bi međunarodni računovodstveni standardi mogli zaživjeti u praksi, a to su uvjeti:¹

- a) da se korisnici financijskih izvještaja pouzdaju u standardizirano prezentiranje izvještaja,
- b) smanjivanje računovodstvenih alternativa potrebno je da bi se omogućila usporedivost financijskih izvještaja,
- c) potrebno je uvažiti potrebe korisnika financijskih izvještaja malih i srednjih poduzeća,
- d) stabilnost standarda financijskog izvješćivanja osnovna je za njihovu uspješnu primjenu,
- e) u okviru standarda za mala i srednja poduzeća potrebno je ograničiti što je više moguće reference na upotrebu fer vrijednosti,
- f) pragmatičnost u kontekstu njihove primjene osnova je njihovoga prihvaćanja.

Kao rezultat napora i pregovora u veljači godine 2007. javnosti je stavljen na raspolaganje za argumentirane kritike i sugestije Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća. Osnovana pravila za priznavanje i mjerenje pojedinih računovodstvenih kategorija sadržana su u tri međusobno povezana dokumenta, ti su dokumenti:

---

¹ III. Working Group on IFRS and CBSO databases of the European Committee, Comments to the Exposure Draft of IFRS for SMEs

- Nacrt Standarda za mala i srednja poduzeća (Exposure Draft of a Proposed IFRS for SME),
- Osnove za zaključke na Nacrt standarda (Basis for Conclusions on Exposure Draft),
- Nacrt vodiča za primjenu Standarda za mala i srednja poduzeća (Draft implementation Guidance IFRS for Small and Medium-sized Entities).

Svrha je ovog projekta bila izraditi standarde za mala i srednja poduzeća koji će pojednostavniti evidenciju transakcija i poslovnih događaja s kojima se takva poduzeća i susreću. Prilikom usvajanja Nacrta standarda vodilo se računa da se pojednostavni priznavanje i mjerenje pojedinih pozicija financijskih izvještaja i da se usklade s potrebama malih i srednjih poduzeća, tj. da se uzme u obzir racionalni pristup dobivanja informacija, to znači da koristi od dobivene informacije moraju biti veće od troškova njezinoga stjecanja. Drugim riječima, ti standardi kada se usvoje trebali bi pojednostavniti kompleksnu primjenu MSFI/MRS. Osim toga, pojednostavnjenje se dijelom odnosi na smanjivanje mogućnosti primjene računovodstvenih politika, što zapravo znači da je tamo gdje MSFI/MRS daje alternativne mogućnosti u Nacrtu standarda za mala i srednja poduzeća uključena samo jednostavnija varijanta. No, to ne znači da se mala i srednja poduzeća ne mogu koristiti alternativnim računovodstvenim politikama koje su dopuštene u MSFI/MRS, pa su u tom smislu u Nacrtu standarda postavljene reference na korištenje pojedinih MSFI/MRS. Naime, kada bi se standardom zabranilo korištenje alternativnih računovodstvenih politika malim i srednjim poduzećima; mogla bi se narušiti usporedivost financijskih izvještaja sastavljenih na osnovi MSFI/MRS. Pri odabiru pojedine metode računovodstvene politike za Nacrt standarda polazilo se od pretpostavke da će se mala i srednja poduzeća odlučiti za jednostavniju varijantu. Jesu li stvarno izabrane jednostavnije, objektivnije i aplikativnije metode? Pitanje je koje je ostavljeno kritičkome sudu javnosti za raspravu i argumentiranje.

Zbog krajnjega cilja pojednostavnjenja standarda prema potrebama njihovih korisnika logično je da su neki dijelovi (standardi) izostavljeni.² Izostavljen je prije svega računovodstveni tretman onih poslovnih događaja i transakcija za koje je pretpostavljeno da je malo vjerojatno da će se pojaviti kod malih i srednjih poduzeća, odnosno za one za koje je malo vjerojatno da će se njima takva poduzeća koristiti. Ako se ipak pojavi potreba za računovodstvenim tretmanom pojedinih transakcija, tada standardi upućuju na korištenje MSFI/MRS. Određene razlike proizlaze i iz činjenice da se radi o poduzećima koja ne kotiraju na burzi, ne izdaju vrijednosne papire, točnije nemaju javnu odgovornost.

---

² To dokazuje i opseg Nacrta standarda za mala i srednja poduzeća.

Budući da se Nacrt ovih standarda često poziva na MSFI/MRS, nameće se logično pitanje hoće li ti standardi biti uopće samostalni dokumenti i jedini standardi kojima bi se mala i srednja poduzeća trebala koristiti. Na početku je ideja Odbora bila izraditi standarde za mala i srednja poduzeća kao samostalne dokumente (stand alone documents). Drugim riječima, ti bi standardi u potpunosti trebaju zadovoljiti financijsko izvješćivanje za mala i srednja poduzeća, i to bez potrebe za "zavirivanjem" u MSFI/MRS i traženjem rješenja u njima.

3. Osnovne kritike, sugestije i prijedlozi na nacrt standarda za mala i srednja poduzeća

Ovo je istraživanje zasnovano na komentarima, kritikama i prijedlozima (Comments Letters), što su ih različite institucije, instituti, odbori, poduzeća i drugi zainteresirani korisnici uključeni u proces financijskoga izvješćivanja dostavili Odboru kao odgovor na Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća. No, to ne znači da su isključene i teorijske analize poduprete akademskom literaturom i radovi u kojima autori izlažu svoje stajalište i mišljenje o diferenciranom financijskom izvješćivanju malih i srednjih poduzeća. Odbor je u veljači godine 2007. na svojim web stranicama objavio Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća i dao je taj Nacrt na razmatranje cjelokupnoj ekonomskoj javnosti do 30. studenoga 2007. No, praksa je pokazala da je zbog važnosti i kompleksnosti područja taj rok prekratak. Oslanjajući se na to Odbor je kritiziran da previše brza s postavljenjem standarda, a to je i razumljivo zato što je planom predviđeni završetak projekta izrade standarda sredina godine 2008., a predviđeni je početak primjene 1. siječnja 2009.³ Problem financijskoga izvješćivanja malih i srednjih poduzeća moći će riješiti samo kvalitetni standardi, a kvaliteta u ovom slučaju znači dug i mukotrpan proces prilagođivanja zahtjeva financijskoga izvješćivanja svojim korisnicima. Do kraja godine 2007. o Nacrtu standarda Odbor je zaprimio 160 pisama komentara, kritika, prijedloga i sugestija.

Valja naglasiti da ne postoje značajna istraživanja koja bi o predloženom Nacrtu standarda za mala i srednja poduzeća jasnije pokazala stavove, kritike i prijedloge. Razlog je za to činjenica da su u tijeku mnoga istraživanja kojih rezultati nisu dostupni javnosti. Dalje je razlog tome kratko razdoblje koje je Odbor ostavio široj javnosti za raspravu i argumentiranje Nacrta. Postoje isto tako i

---

³ Upravo je taj termin određen i kao termin do kojeg bi se US GAAP, tj. Američka općeprihvaćena računovodstvena načela i u njima sadržani računovodstveni standardi, morali uskladiti u značajnim stavovima s MSFI/MRS. Zato je taj termin značajan i za početak primjene MSFI za mala i srednja poduzeća.

mišljenja da je Nacrt standarda još uvijek prilagođen potrebama vanjskih korisnika a zanemarena su akademska istraživanja koja bi identificirala cjelokupne potrebe najvažnijih korisnika informacija malih i srednjih poduzeća.

Većina institucija, odbora, instituta i ostalih zainteresiranih korisnika koji su dostavili svoje prijedloge, kritike, sugestije načelno podržavaju Odbor za standarde financijskog izvješćivanja da izradi kvalitetne standarde za mala i srednja poduzeća na osnovi kojih će se pribavljati informacije prilagođene potrebama korisnika⁴. Također, se kao dobra polazišna točka podržava i Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća na osnovi kojih će se kreirati korisni i upotrebljivi standardi za mala i srednja poduzeća. Ne umanjujući probleme koji se moraju riješiti kompromisima, Nacrt standarda pokazao je da su ipak izabrani prioriteti na osnovi kojih će ti problemi biti rješavani na globalnoj razini.

3.1. Problemi određivanja djelokruga standarda

Prvi problem s kojima se valja suočiti jest problem definirati korisnike tih standarda, tj. definirati koja su to poduzeća koja bi trebala primjenjivati standarde. U Nacrtu standarda kriteriji za razvrstavanje malih i srednjih poduzeća nisu postavljeni kvantitativno, već kvalitativno. Nacrt Standarda definira mala i srednja poduzeća kao ona koja:⁵

- 1) nemaju javnu odgovornost,
- 2) objavljuju osnovne financijske izvještaje za vanjske korisnike. Primjeri vanjskih korisnika uključuju vlasnike koji nisu uključeni u proces upravljanja, postojeće i potencijalne kreditore i kreditne agencije.

Sukladno tome, kriteriji koji su postavljeni u Nacrtu standarda su kvalitativni, ali ipak se u Nacrtu standarda se na nekoliko mjesta pod malim i srednjim poduzećima spominju ona poduzeća koja imaju manje od 50 zaposlenika kao jedini kvantitativan kriterij.

Glavni problem, koji je već više puta istican, jest pitanje o djelokrugu, odnosno o kriteriju razvrstavanja poduzeća koje će primjenjivati te pojednostavnjene standarde. Većina znanstvene i stručne javnosti slaže se da je termin poduzeća «koja nemaju javnu odgovornost» neodređen, to više, što se pod pojmom javne

---

⁴ CFA Institute – Centre for Financial Market Integrity – protivi se primjeni posebnih standarda za mala i srednja poduzeća, Centre for Financial Market Integrity, Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities, 2007.

⁵ Osnove za zaključke o nacrtu standarda (Basis for Conclusions on Exposure Draft), IASB, London, 2007., str. 27.

odgovornosti može podrazumijevati široki krug korisnika tih standarda - od multinacionalnih poduzeća do malih obiteljskih poduzeća u kojima još uvijek nije odvojena funkcija upravljanja od funkcije vlasništva. Može se pretpostaviti da će se zahtjevi za informacijama ili optimalno financijsko izvješćivanje značajno razlikovati u rasponu tih korisnika standarda. Osnove za određivanje korisnika tih standarda trebala bi biti potreba pojedinih korisnika za pojedinim informacijama ko i sposobnost toga korisnika da u okviru troškovne efikasnosti pripremi određene informacije. Naime, financijsko se izvješćivanje malih poduzeća se značajno razlikuje zato što:

- a) ima znatno jednostavnije transakcije,
- b) ima manje vanjskih korisnika financijskih izvještaja,
- c) ostvaruju relativno više troškove u pripremanju i prikazivanju pojedinih financijskih informacija (Grant Thornton, 2007.).

Pritom, veličina poduzeća ne bi smjela biti osnovna odrednica za razlikovanje poduzeća koja će primjenjivati te standarde.

Postoje prijedlozi prema kojima bi kriteriji morali biti određivani na nacionalnoj razini, tj. prema kojima bi zakonodavstva svake zemlje trebala određivati koji su to poslovni subjekti koji će ulaziti u djelokrug primjene tih standarda (KPMG, 2007.). Ako prevlada ovaj pristup, pojavit će se drugi problem usporedivosti tih standarda među zemljama. U tom slučaju djelokrug primjene MFSI za SME ne bi bio pod nadzorom Odbora, već bi svaka zemlja koja usvoji te Standarde morala svojim zakonodavstvom odrediti što su to «javno odgovorna poduzeća».

Promatramo li postojeće kriterije kategorizacije malih i srednjih poduzeća (tablica 1.) doći ćemo do zaključka da se navedeni kriteriji često razlikuju po pojedinim zemljama, i to kako po samim čimbenicima koji se smatraju relevantnima za kategorizaciju tako i dokumentima kojima su ti kriteriji i definirani⁶. Tako se prilikom razlikovanja tih poduzeća, često ne uzimaju samo kriteriji koji se mogu kvantificirati. Brojna su iskustva drugih zemalja u kojima se naglasak stavlja i na druge kriterije, i to na one koji su nerijetko čak po značaju i ispred tih kvantitativnih kriterija, primjerice: javna odgovornost, grana djelatnosti, pravni status i sl.

---

⁶ Tako, primjerice, hrvatski Zakon o računovodstvu definira kriterije razvrstavanja na male, srednje velike i velike poduzetnike. U drugim zemljama ti kriteriji definirani sličnim zakonskim dokumentima, kao npr. UK Company Law za Veliku Britaniju, Corporations Act u Australiji, u Njemačkoj i u Sloveniji Zakonom o trgovačkim društvima, u Češkoj je Act on Support for SMEs dio the Collection of Laws, a u Sjedinjenim Američkim Državama ta se problematika rješava u okviru the North American Industry Classification System (NAICS)...

Tablica 1.

**KRITERIJI RAZVRSTAVANJA MIKRO, MALIH I SREDNJE VELIKIH
POSLOVNIH SUBJEKATA PREMA NACIONALNIM REGULATIVAMA U
RAZLIČITIM ZEMLJAMA UNUTAR I IZVAN EU I U RH⁷**

Zemlje	Srednje veliki poslovni subjekti			Mali poslovni subjekti			Mikro poslovni subjekti		
	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva
Hrvatska	250	37,24 mil USD	18,62 mil USD	50	9,31 mil USD	4,66 mil USD			
Zemlje EU	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva
Belgija	-	-	-	50	4,7 mil USD	9,4 mil USD	-	-	-
Češka	250	64,2 mil USD	55,2 mil USD	50	12,8 mil USD	12,8 mil USD	10	2,6 mil USD	2,6 mil USD
Danska	250	40,9 mil USD	20,5 mil USD	50	10 mil USD	5 mil USD	10	1,7 mil USD	0,7 mil USD
Estonija	-	-	-	-	-	-	10	0,8 mil USD	0,4 mil USD
Finska	-	-	-	50	9,4 mil USD	4,7 mil USD	-	-	-
Njemačka	250	64,2 mil USD	55,2 mil USD	50	12,8 mil USD	12,8 mil USD	10	2,6 mil USD	2,6 mil USD
Mađarska	250	64,2 mil USD	55,2 mil USD	50	12,8 mil USD	12,8 mil USD	10	2,6 mil USD	2,6 mil USD
Irska	250	19,6 mil USD	9,8 mil USD	50	4,9 mil USD	2,4 mil USD	-	-	-

⁷ Prilagođeno prema Small and Medium Practices Committee, (2006.), str. 26-27. Prikazani kriteriji koji se odnose na mikro, mala i srednje velika poduzeća u Europskoj Uniji koriste se ako je kod tih poduzeća zadovoljen kriterij neovisnosti tj. ako drugi poslovni subjekt ili javno tijelo nema u svome vlasništvu više od 25% kapitala ili glasačkih prava tih poduzeća. Sve vrijednosti prikazane u tablici svedene su na USD konverzijom lokalne valute na dan 1.11.2006. Za vrijednosti iskazane za RH i za EU preporuke su iz 2006. i korišten je srednji tečaj HNB na dan 1.11.2006.: 1EUR = 7,358100 kn i 1USD = 5,799716 kn. www.hnb.hr, Podaci za Sloveniju dobiveni su iz Zakona o trgovačkim društvima čl. 55., **Uradni list RS 42/2006.**

Italija	250	64,2 mil USD	55,2 mil USD	50	8 mil USD	4 mil USD	-	-	-
Malta	-	-	-	50	6,4 mil USD	3,2 mil USD	-	-	-
Norveška	-	-	-	50	9,6 mil USD	4,8 mil USD	-	-	-
Poljska	250	64,2 mil USD	55,2 mil USD	50	12,8 mil USD	12,8 mil USD	10	2,6 mil USD	2,6 mil USD
Rumunjska	-	-	-	50	8 mil USD	5 mil USD	10	-	-
Slovenija	250	37,05 mil USD	18,52 mil USD	50	9,26 mil USD	4,63 mil USD	10	2,54 mil USD	2,54 mil USD
Švedska	-	-	-	50	6,4 mil USD	3,2 mil USD	-	-	-
Velika Britanija	250	42,3 mil USD	21,2 mil USD	50	10,6 mil USD	5,3 mil USD	-	-	-
EU preporuke iz 2006.	250	44,4 mil USD	22,2 mil USD	50	11,16 mil USD	5,58 mil USD	10	2,54 mil USD	2,54 mil USD
Zemlje izvan EU	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva	broj zaposlenih	ukupan prihod	ukupna aktiva
Brazil	-	-	-	-	1,1 mil USD	-	-	0,1 mil USD	-
Kina	300	-	-	-	-	-	-	-	-
Korea: proizvodnja	300	8,4 mil USD	-	-	-	-	-	-	-
Malezija	-	-	-	50	6,3 mil USD ⁸	3,1 mil USD ⁹	-	-	-
Rusija: proizvodnja ili graditeljstvo	-	-	-	100 zaposlenih i > 25% kapitala drži veliki poslovni subjekt			-	-	-
Šri Lanka	-	-	-	-	4,8 mil USD	1 mil USD	-	0,5 mil USD	0,1 mil USD
Švicarska	200	32 mil USD	16 mil USD	100	16 mil USD	8 mil USD	10	-	-

⁸ Bruto iznos

⁹ Bruto iznos

Budući da je poznato kako zakonodavstva nekih zemalja određuju financijsko izvješćivanje malih i mikro poslovnih subjekata (u većini slučajeva poreznim i drugim propisima) i zato što se tamo ne zahtjeva previše strogo financijsko izvješćivanje predloženo je Odboru da ti standardi ne bi morali usredotočiti na mikro i male poslovne subjekte, već bi ih valjalo usmjeriti na veće poslovne subjekte koji ulaze u djelokrug ovih standarda. Zbog navedenih razloga smatra se da ti standardi ne bi trebali biti prvenstveno usmjereni na poduzeća koja imaju oko 50 zaposlenika.

Uzimajući u obzir navedeno, pri čemu se ti standardi ne bi trebali usredotočiti isključivo na male i mikro subjekte i vodeći računa o djelokrugu tih standarda, smatra se da je naziv MSFI za SME neprikladan. Naime, u Standardima za mala i srednja poduzeća misli se na mikro i mala privatna poduzeća kojih su zahtjevi za financijskim izvješćivanjem minimalni. Točnije, ako poduzeća nemaju javnu odgovornost, ne mora značiti da se radi o malim poslovnim subjektima. Zato se predlaže naziv MSFI za poduzeća koja nemaju javnu odgovornost (IFRS for Non-Publicly Accountable Entities) ili MSFI za privatna poduzeća (MSFI for private entities), ali, neki smatraju da naziv «poduzeća koja nemaju javnu odgovornost» daje negativnu konotaciju koju bi se valjalo izbjeći.

3.2. Ostala relevantna pitanja i problemi Nacrta standarda za mala i srednja poduzeća

Cilj je ovog projekta bio izraditi standarde za mala i srednja poduzeća, što će pojednostavniti evidenciju transakcija i poslovnih događaja s kojima se takva poduzeća susreću. Drugim riječima, kada se usvoje ti standardi oni bi trebali pojednostavniti kompleksnu primjenu MSFI-a. No, Odbor je prilikom izrade Nacrta vodio računa o načelu usporedivosti financijskih izvještaja, tako da se Nacrt standarda većim dijelom naslanja na rješenja koja su dana u potpunim MSFI. Neosporno je da je Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća znatno pojednostavnjen i praktičniji u odnosu na MSFI, ali se prijedlozi, komentari i kritike na Nacrt standarda u većini slučajeva odnose na činjenicu da su potrebna dalja pojednostavnjenja priznavanja i mjerenja pojedinih pozicija u financijskim izvještajima.

Kritike se u većini slučajeva odnose na činjenicu da se Odbor prilikom izrade Nacrta previše oslanjao na dosljednost u principima priznavanja i mjerenja u odnosu na MSFI, a da je premalo pozornosti posvećeno potrebama korisnika tih financijskih informacija i troškovno učinkovitim pristupu dobivanja informacija. Nekako se čini da se principi priznavanja i mjerenja ne razlikuju mnogo od MSFI i da je težnja za usporedivosti, zapravo, zasjenila potrebe korisnika tih informacija

i troškovno-racionalni pristup dobivanja informacija. Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća u većini slučajeva prednost daje primjeni fer vrijednosti. Naime, i tako problematična primjena i upotreba fer vrijednosti i dalje se potencira u nekim standardima, što će znatno otežati njihovu primjenu. Nacrt standarda sadrži i veoma kompleksna područja računovodstva, primjerice, naknade zaposlenima, porez na dobit, pojedine aspekte priznavanja i mjerenja financijskih instrumenata, uključivši i računovodstvo zaštite. Upitna je isto tako primjena fer vrijednosti u područjima poljoprivrede i isplate s naslova dionica. U tom bi smislu pojednostavnjenje priznavanja i mjerenja trebao uključivati povijesni trošak (trošak nabave – historical cost). Fer vrijednost trebala bi biti uključena kao mjera vrijednosti, ali samo u slučajevima kada je takvo priznavanje i mjerenje važno za korisnike ili ako trošak dobivanja takve informacije nije veći od koristi koje će ta informacija donijeti. Ako se čestoj upotrebi fer vrijednosti pridoda i činjenica je Nacrt standarda odredio da se malim i srednjim poduzećima smatraju poslovni subjekti koji imaju manje od 50 zaposlenih, tada još će više do izražaja doći činjenica da računovodstveni stručnjaci iz tih poduzeća nemaju stručna znanja ni kompetencije za primjenu tih standarda, a to će znatno otežati njihovu primjenu. Zato se predlažu dalja pojednostavnjenja priznavanja i mjerenja, jer će u suprotnom ti standardi biti teški za primjenu onima koji nisu teoretski i praktično upoznati s punim MSFI. Također se smatra da su zahtjevi za objavljivanje financijskih informacija preopširni i da nisu važni za korisnike tih financijskih informacija. Naime, koristi od objavljivanja pojedinih informacija nisu dovoljne da bi opravdale troškove, teškoće i kompleksnost koja se zahtijeva u istraživanju i pripremi traženih informacija, pa je zato potrebno smanjiti zahtjeve za objavljivanje financijskih informacija, što neće štetiti korisnicima financijskih izvještaja.

Veoma važno pitanje koje je široj javnosti ostavljeno da o njemu raspravlja i da ga argumentira odnosi se na korištenje alternativnih računovodstvenih politika koje su dopuštene u skladu sa MSFI/MRS. Naime, u Nacrtu standarda postavljene su reference za korištenje pojedinih MSFI/MRS. Drugim riječima, mala i srednja poduzeća mogu se koristiti računovodstvenim politikama sukladno s potpunim MSFI/MRS. Odbor je prilikom razmatranja ovoga pitanja pošao od pretpostavke da kada bi se zabranilo korištenje alternativnih računovodstvenih politika, to bi moglo narušiti usporedivost financijskih izvještaja koji su sastavljeni po MSFI/MRS. Kritike koje su stigle na račun Odbora odnose se ponajprije na činjenicu da toliko favoriziranje usporedivosti zapravo udaljšavanje od ciljeva projekta, a to je uvažavanje potreba korisnika i troškovno-učinkovit pristup dobivanja informacija. U tom je smislu prevladalo stajalište da bi MSFI za SME trebao biti samostalan dokument bez mogućnosti primjene alternativnih računovodstvenih politika iz MSFI.¹⁰ Takvo bi opredjeljenje vjerojatno rezultiralo nešto dužim i sadržajno

¹⁰ Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća ima 250 stranica.

opsežnijim dokumentom, ali bi taj dokument bio razumljiviji i praktičniji. Iako bi isključivanje alternativnih rješenja smanjilo konvergenciju između potpunih MSFI i MSFI za mala i srednja poduzeća, takav bi pristup dodatno pojednostavnio standarde, prilagodio ih potrebama korisnika i minimizirao troškove dobivanja informacija. Osim toga bi, isključivanje mogućnosti korištenja alternativnih računovodstvenih politika povećalo usporedivost financijskih izvještaja subjekata koji će primjenjivati MSFI za SME. Time bi se, zapravo, ostvarilo daljnje pojednostavljenje standarda za mala i srednja poduzeća, a i znatno bi se olakšalo korisnicima tih standarda. Promatrano s takvog stajališta usporedivost je mnogo značajnija kod poduzeća koja su listajuća, nego kod malih i srednjih poduzeća. Računovodstvena politika koja je odabrana od strane Odbora trebala bi se zasnivati isključivo na principima potreba korisnika i na troškovnoj opravdanosti dobivanja informacije. Tu se predlažu dalja istraživanja koja će pokazati koje su metode opravdanije za primjenu u praksi.

Neki predlažu jednostavniju strukturu standarda, što bi značilo da bi osnovna načela i pravila primjene trebala bi biti sadržana u prvome dijelu standarda da bi se olakšala njihova upotreba¹¹. Složenije transakcije i podrobnija objašnjenja trebao bi sadržati drugi dio standarda. Kompleksnije je transakcije potrebno objasniti u dodatku standarda ili u posebnom dokumentu, točnije vodiču za primjenu (Implementation Guidance). Osim toga, predlaže se i pojednostavljenje nekih riječi i fraza koje su izravno preuzete iz potpunih MSFI.

Nacrt standarda za mala i srednja poduzeća izazvao je posebno zanimanje kod poduzeća koja imaju kompleksnu grupnu strukturu. Naime, takve organizacije često u svome sastavu imaju veći broj podružnica. Problem dvostrukoga financijskog izvješćivanja javlja se u odnosu matica i podružnica ako matica mora primjenjivati MSFI, a podružnica standarde za mala i srednja poduzeća. Za takve se poslovne subjekte predlaže ipak dvojno financijsko izvješćivanje. Iako je prvobitna ideja bila da bi taj problem trebalo rješavati kružnim referencama, a to bi značilo da podružnica, ako to želi, treba primjenjivati iste računovodstvene politike kao i matica. Budući da je prevladalo mišljenje da bi MSFI za SME trebali biti samostalni dokumenti bez kružnih referenci na potpune MSFI, postavlja se pitanje kako će se omogućiti usporedivost financijskih informacija ako matica provodi konsolidaciju. Postoje različita stajališta i mišljenja, ali je za neke organizacije prihvatljivo da podružnice sastavljaju dvostruki set financijskih izvještaja sastavljenih po različitim kriterijima, onda kada bi morali provoditi konsolidaciju (Grand Thornton, 2007., ICAA, 2007.). Naime, postoje stajališta da je bolje da podružnice snose teret tih troškova, nego da se MSFI za mala i srednja poduzeća

---

¹¹ Grant Thornton, Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities, 2007.

nepotrebno kompliciraju konsolidacijom, dodatnim zahtjevima za financijsko izvješćivanje i objavljivanje. Polazi se, zapravo, od pretpostavke da takvih poslovnih subjekata u globalu gledano ipak ima manje i da će se time znatno olakšati financijsko izvješćivanje malih i srednjih poduzeća koji čine glavninu poslovnih subjekata.

Poziv da se daju prijedlozi i sugestije o predloženom Nacrtu standarda za mala i srednja također je prilika da se još jednom iznesu stavovi protiv koncepta izrade standarda za mala i srednja poduzeća¹². Kao glavni argument protiv usvajanja tih standarda navodi se neusporedivost financijskih informacija na osnovi kojih investitori donose poslovne odluke (CFMI, 2007.). Alternativni računovodstveni režim za mala i srednja poduzeća onemogućit će povećanje privatnog kapitala investicijskim odlukama i zanemarit će interese investitore poduzeća «koja nemaju javnu odgovornost». Naime, učinkovito tržište kapitala zahtijeva informacije koje su a) usporedive od poduzeća do poduzeća, b) važne za donošenje investicijskih i financijskih odluka, c) realne i vjerno odražavaju ekonomsku stvarnost, d) neutralne, što znači da ne favoriziraju ni «dobavljače» kapitala, niti kupce ili prodavatelje vrijednosnica (CFMI, 2007.).

4. Primjena MSFI vs. nacionalni računovodstveni standardi – postojeće stanje

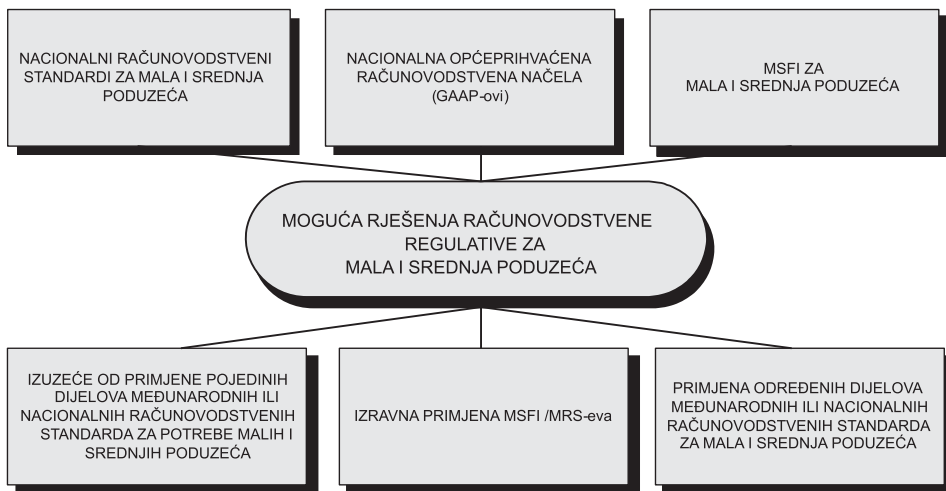
Prilikom analize mogućnosti primjene MSFI za mala i srednja poduzeća u nacionalne regulacijske dokumente potrebno je svakako početi od postojećega stanja koje je aktualno u određenim zemljama. Neke zemlje računovodstvena pitanja malih i srednjih poduzeća rješavaju vlastitim nacionalnim standardima namijenjenima upravo takvim poduzećima. Druge to rješavaju primjenom nacionalnih općeprihvaćenih računovodstvenih načela koja su uobičajeno sastavni dio nacionalnog Zakona o računovodstvu, Zakona o trgovačkim društvima ili sličnih zakonskih propisa. Treće, čak i nemaju mogućnost izbora, jer su MSFI obvezni za primjenu u svim poduzećima, i to neovisno o njihovoj veličini. Konačno, postoje i druga rješenja kombinacijom općeprihvaćenih načela i računovodstvenih standarda (slika 1.).

---

¹² Centre for Financial Market Integrity, Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities, 2007.

Slika 1.

MOGUĆA RJEŠENJA RAČUNOVODSTVENE REGULATIVE ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA

U nastavku je provedena analiza postojećih računovodstvenih rješenja na primjeru nekoliko zemalja. Jedna od značajnijih zemalja, kada je riječ o računovodstvenoj profesiji, jest svakako Velika Britanija.

Računovodstveni propisi u **Velikoj Britaniji** najvećim su dijelom određeni U.K. GAAP-ovima (United Kingdom Generally Accepted Accounting Principles), tj. Općeprihvaćenim računovodstvenim načelima Velike Britanije. Britanski GAAP-ovi obuhvaćaju Companies Act i britanske računovodstvene standarde. Companies Act-om određena je, između ostaloga, i podjela poslovnih subjekata na male, srednje velike i velike subjekte. Ta je podjela značajna jednako kao i za većinu zemalja, između ostaloga i zbog utvrđivanja obveze i/ili mogućnosti primjene određenih računovodstvenih standarda. Tako su u Velikoj Britaniji u primjeni dvije vrste nacionalnih računovodstvenih standarda: Standardi financijskog izvješćivanja (Financial Reporting Standards) uključivši Standarde računovodstvene prakse (Statements of Standard Accounting Practice⁷ - SSAPs), s jedne strane, i Standardi financijskog izvješćivanja za mala poduzeća (FRSSE - Financial Reporting Standard for Smaller Entities), sa druge strane¹³. I u toj zemlji broj malih i srednje velikih poduzeća čini značajan dio cjelokupnoga gospodarstva. Tako nacionalna statistika pokazuje da ta poduzeća čine oko 99% od ukupno

¹³ Ove je standarde razvio Komitet za računovodstvo malih poslovnih subjekata (the Committee on Accounting for Smaller Entities - CASE).

procijenjenih 4.500.000 poslovnih subjekata u Velikoj Britaniji.¹⁴ Zato je pitanje računovodstvenih standarda za ta poduzeća značajno pitanje ove države. Budući da su Standardi financijskog izvješćivanja za mala poduzeća (FRSSE) namijenjeni malim poduzećima u Velikoj Britaniji, srednje velika poduzeća moraju se koristiti Standardima financijskog izvješćivanja i Standardima računovodstvene prakse. Iz navedenoga proizlazi da mala i srednje velika poduzeća u ovoj zemlji nisu stavljena u isti položaj. No, još je godine 2006. predloženo da se standardi za mala poduzeća tzv. FRSSE primijenjuju i za potrebe srednje velikih poduzeća.¹⁵ Još kada se uzme u obzir mogućnost da malo poduzeće može istovremeno biti i poduzeće koje sastavlja konsolidirane financijske izvještaje, tada se primjena računovodstvenih standarda mora dodatno razmotriti. Takva mala poduzeća u tom slučaju primjenjuju odredbe i pojedinih Standarda financijskog izvješćivanja, kao npr. FRS 2 Računovodstvo poslovanja podružnica, FRS 6 Akvizicije i spajanja i sl. No Velika je Britanija kao zemlja članica Europske Unije, dopustila primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja (MSFI/MRS) za potrebe, kako konsolidiranih, tako i nekonsolidiranih financijskih izvještaja onih kompanija koje kotiraju i koje ne kotiraju na tržištu kapitala EU.¹⁶ Dakle, načelno, mali složeni gospodarski subjekti mogu koristiti i MSFI/MRS. Uza sve to, postavlja se pitanje koje standarde trebaju primjenjivati mala i srednja poduzeća u Velikoj Britaniji. Kao što se iz prethodnoga može vidjeti, odgovor nije jednoznačan i ovisi o raznim čimbenicima, a ponajprije o tome radi li se o konsolidiranim izvještajima ili ne, iako se naposljetku može zaključiti da je to, zapravo, stvar izbora uprave poduzeća. Činjenica je, ipak, da mala poduzeća u najvećem broju slučajeva neće biti orijentirana globalno, pa će se i računovodstveni standardi kojima će se koristiti ta poduzeća uglavnom odnositi na standarde prilagođene upravo njima. Tako će dodatnim izborom uskoro postati i MSFI za mala i srednja poduzeća. No, iako su stručne diskusije u organizaciji Odbora za računovodstvene standarde (Accounting Standards Board) ukazale na brojne prednosti MSFI za mala i srednja poduzeća, ipak većina smatra da ti standardi ne bi smjeli zamijeniti FRSSE.¹⁷ Pozitivna iskustva s nacionalnim standardima za mala i srednja poduzeća koja su se pokazala veoma korisnima u praksi potvrđuju i procjene da su ti standardi u 80% slučajeva ispunili potrebe malih i srednjih poduzeća i potrebe korisnika tih financijskih informacija (Sian and Roberts, 2007. according to EAA, Comments letters, 2007.).

¹⁴ Statistical press release, URN 07/92, 22. August 2007, <http://stats.berr.gov.uk/ed/sme/sme-stats2006-ukspr.pdf>, 10.01.2008.

¹⁵ Further consideration of the Board's strategy for the convergence of UK standards with IFRS, <http://www.frc.org.uk/documents/pagemanager/asb/Detailed%20PN%20289%20Paper.pdf>, 10.01.2008.

¹⁶ <http://www.iasplus.com/europe/0501ias-use-of-options.pdf>, 10.01.2008.

¹⁷ "IFRS for SMEs and Implications", http://www.frc.org.uk/asb/publications/it40_p333.html, 20.01.2008.

Za razliku od Velike Britanije koja se prilikom razvijanja računovodstvenih direktiva EU značajno zalagala za suvremeni pristup računovodstvu i za fer vrijednost, **Republika Njemačka** kao jedna od zemalja osnivačica Europske Unije predstavlja kontinentalni pristup računovodstvu. Njemački Zakon o trgovačkim društvima (Handelsgesetzbuch) krovni je propis kojim se uređuje računovodstvena problematika poslovnih subjekata u Njemačkoj. Između ostaloga, podjela trgovačkih društava na mala, srednja i velika društva određena je tim Zakonom. Prema tome Zakonu poslovni subjekti moraju se pridržavati njemačkih GAAP prilikom sastavljanja financijskih izvještaja, osim u slučaju konsolidiranih izvještaja i izvještaja društva koji kotiraju na burzama Europske Unije¹⁸. To znači da se mala i srednje velika poduzeća u Njemačkoj mogu koristiti njemačkim GAAP (i sva pravila koja se odnose na priznavanje i mjerenje pojedinih kategorija) uključivši i "Načela urednog knjigovodstva" (Grundsätze ordnungsmäßiger Buchführung – GOB). Sa druge strane, ako se istovremeno radi i o društvu koje sastavlja konsolidirane financijske izvještaje, tada se ta društva moraju pridržavati Njemačkih računovodstvenih standarda (Deutsches Rechnungslegungs Standards) koje je objavio Deutsches Rechnungslegung Standards Committee – DRSC). No, ti standardi ne obrađuju problematiku pojedinačnih tj. odvojenih financijskih izvještaja, pa će se mala poduzeća njima moći koristiti samo ako sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje i ne kotiraju na tržištu kapitala EU. Činjenica je i da Njemačka kao članica EU dopušta da MSFI/MRS mogu primjenjivati i druga društva koja ih prema Uredbi Europskog parlamenta i Europskog Vijeća 1606/2002. nisu obvezna primjenjivati. Zato, proizlazi da će se mala poduzeća naći u prilici da, ovisno o svome položaju, biraju između računovodstvenih načela određenih u nacionalnom Zakonu o trgovačkim društvima i Načelima urednog knjigovodstva, Njemačkih računovodstvenih standarda i MSFI/MRS. Vrijeme će pokazati hoće li se takva aktualna situacija promijeniti stupanjem na snagu MSFI za mala i srednja poduzeća. Najveći izvor financiranja u Njemačkoj čini financijski sektor, tj. čine ga banke. Stoga se manje značajnim ciljevima financijskoga izvješćivanja smatraju financijsko izvješćivanje za potrebe dobavljača, zaposlenika, kupaca i potencijalnih investitora (DRSC, et.al. 2007.) U Njemačkoj tradicionalno postoji uska sprega između financijskoga izvješćivanja i izvješćivanja za potrebe poreza. Zbog toga i ne čudi što su rezultati empirijskog istraživanja pokazali da čak 79% anketiranih malih i srednjih poduzeća u Njemačkoj nastoji prezentirati realno i objektivno (koliko je to moguće) samo jedan set financijskih izvještaja u kojem su usklađeni zahtjevi financijskoga izvješćivanja i izvješćivanje za potrebe poreza. (DRSC, et. al., 2007.). Uvažava li se rezultati provedenoga istraživanja na malim i srednjim

---

¹⁸ Njemačka je, kao i sve ostale zemlje EU, prihvatila Uredbu Europskog parlamenta i vijeća 1606/2002. kojom prihvaća da se financijski izvještaji za konsolidirane izvještaje društava koja kotiraju na tržištu kapitala EU sastavljaju u skladu sa MSFI/MRS.

poduzećima u Njemačkoj, čini se da će se 83% ispitanika ipak radije odlučiti za nacionalne standarde i za postojeću situaciju radije nego za MSFI za SME.¹⁹

Slovačka je jedna od novijih zemalja članica Europske Unije. U slučaju Slovačke ne postoji nijedan dokument kojim se definira podjela poslovnih subjekata na mala, srednje velika i velika poduzeća, a ako postoji potreba definirati tu podjelu koristi se zahtjevima priznatima na razini EU (Mamić Sačer, Surovy, 2007.). To i ne čudi, jer u toj zemlji nisu oblikovani nacionalni računovodstveni standardi. To znači da su jednako kao i kod drugih zemalja članica EU, tako i kod Slovačke, MSFI/MRS obvezni za primjenu kompanija koje se listaju na tržištima u svrhu sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja. Također su obvezni i za konsolidirane izvještaje kompanija koje se ne listaju na tržištima kapitala.²⁰ Sva ostala poduzeća, sukladno s aktualnim Zakonom o računovodstvu moraju primjenjivati odredbe iz toga Zakona, ali i Pravilnik kojim uređeni područje računovodstvenih standarda, strukture financijskih izvještaja i kontni plan za poduzetnike koji primijenjuju dvojno knjigovodstvo. Kako se slovačkim Zakonom o računovodstvu dopušta sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s MSFI/MRS ili sa drugim priznatim GAAP, proizlazi i to da mala i srednja poduzeća mogu, pored nacionalnih računovodstvenih pravila sadržanih u Zakonu o računovodstvu, izabrati hoće li se koristiti nekim drugim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima ili MSFI/MRS.²¹

Iako je **Republika Slovenija** postala zemljom članicom EU godine 2004., istovremeno kada i Slovačka, s gotovo dvostruko manjim teritorijem i brojem stanovnika, Slovenija ima viši bruto društveni proizvod, a kao valutom ne koristi se nekadašnjom nacionalnom valutom – slovenskim tolarom, već se počela koristiti valutom EU – eurom.²² Sva poduzeća koja kotiraju na burzama, a koja sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje, banke i osiguravajuća društva, sukladno sa Zakonom o trgovačkim društvima Slovenije obvezna su koristiti MSFI/MRS za sastavljanje svojih izvještaja. Ta se odredba odnosi na primjenu Uredbe Europskog parlamenta i Europskog vijeća 1606/2002., ali i na proširivanje propisane obveze na banke i osiguravajuća društva. Sva se ostala društva moraju koristiti Slovenskim računovodstvenim standardima, osim ako nisu dobrovoljno odlučila koristiti se MSFI/MRS, što u tom slučaju moraju činiti narednih pet godina neprekidno. Stoga se može reći da se i u ovom slučaju mala i srednja poduzeća mogu koristiti nacionalnim računovodstvenim standardima ili se mogu odlučiti za primjenu MSFI/MRS.

¹⁹ ‘‘Final Report of the Survey on the ED-IFRS for SMEs among German SMEs’’, http://www.standardsetter.de/drsc/docs/press_releases/071129FinalReport_SME.pdf, 20.01.2008.

²⁰ <http://www.iasplus.com/europe/0501ias-use-of-options.pdf>, 10.01.08.

²¹ Act no. 431/2002 Coll. on Accounting as amended by Act no. 562/2003 Coll. and Act no. 561/2004 Coll. <http://www.finance.gov.sk/en/Default.aspx?CatID=35>, 10.01.2008.

²² <http://www.imf.org/>, 10.01.2008.

Dalje, analiza postojećega stanja može se proširiti i na druge zemlje Europske Unije i ostatka svijeta (tablica 2.). Neke od zemalja, slično kao i Velika Britanija, imaju razvijene zasebne računovodstvene standarde za mala poduzeća. Tako, npr., mala poduzeća u Novom Zelandu od godine 1997. imaju smjernice u obliku "Framework for Differential Reporting". Smjernice za financijsko izvješćivanje malih i srednjih poduzeća razvile su i druge zemlje, kao npr. Federacija računovođa istočne, središnje i južne Afrike (Eastern, Central and Southern African Federation of Accountants – ECSAFA) ili Šri Lanka, Vijetnam, Malezija i Filipini (Small and Medium Practices Committee, 2006.). Kanadski institut ovlaštenih računovođa (the Canadian Institute of Chartered Accountants – CICA) objavio je pojednostavnjene standarde u obliku "Section 1300: Differential Reporting" koji se odnose na ona poduzeća koja se ne smatraju javnima. Navedeni pristup koji se primjenjuje u Kanadi pristup je kojim se po pojedinim računovodstvenim standardima ukazuje na izuzeće od obveze primjenjivanja za male i srednje velike poslovne subjekte.

Tablica 2.

**PRIMJERI RAČUNOVODSTVENIH REGULATIVA ZA
MALA I SREDNJA PODUZEĆA PO POJEDINIM ZEMLJAMA**

Zemlje koje imaju razvijene nacionalne računovodstvene standarde za mala i srednja poduzeća	Zemlje koje računovodstvene probleme rješavaju prema nacionalnim općeprihvaćenim računovodstvenim načelima (GAAP)
Velika Britanija (<i>UK Financial Reporting Standard for Smaller Entities – FRSSE</i>)	Njemačka (<i>Zakon o trgovačkim društvima, Načela urednog knjigovodstva..</i>)
Slovenija (<i>Slovenski računovodstveni standardi</i>)	Slovačka (<i>Zakon o računovodstvu</i>)
Hrvatska (<i>HSFI - Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja</i>) ²³	Austrija (<i>Zakon o trgovačkim društvima, Načela urednog knjigovodstva i bilanciranja..</i>)
Južna Azija (<i>South Asian Federation of Accountants' Financial Reporting Standard for SME</i>)	Italija (<i>Civil code</i>)
Hong Kong (<i>Small and Medium-sized Entity Financial Reporting Framework and Financial Reporting Standard (SME-FRF & FRS)</i>)	Francuska (<i>Plan Comptable General</i>)
Kina (<i>Accounting system for small enterprises - ASSE</i>)...	...

²³ Iz aktualnoga Zakona o računovodstvu proizlazi da su upravo HSFI namijenjeni prije svega malim i srednje velikim poduzećima u RH koja ne kotiraju na tržištu vrijednosnih papira.

Postojeće će se stanje računovodstvenih rješenja za mala i srednja poduzeća zasigurno promijeniti barem u nekim zemljama pošto MSFI za mala i srednja poduzeća stupe na snagu, a neke će zemlje inzistirati na primjeni nacionalnih računovodstvenih rješenja.

5. Zaključak

Nacrt standarda zamišljen je kao set računovodstvenih načela koji bi trebao zadovoljiti potrebe malih i srednjih poduzeća i korisnika financijskih izvještaja. Je li taj cilj i ostvaren razmotrili su brojni kreatori standarda koji su svoja mišljenja iznijeli u komentarima o Nacrtu standarda. Većina zainteresiranih korisnika koji su dostavili svoje komentare, kritike, sugestije i preporuke podržavaju Odbor u izradi računovodstvenih standarda za mala i srednja poduzeća. Smatraju da je Odbor napravio brojne pomake u primjećivanju potreba malih i srednjih poduzeća i da se treba nastaviti s daljim pojednostavnjenjem i poboljšanjem standarda. Da bi se omogućila usporedivost financijskih izvještaja, bez obzira po kojem se setu standarda sastavljali financijski izvještaji, svi su se složili da se standardi za mala i srednja poduzeća ne bi trebali previše udaljavati od potpunih MSFI. Pri izradi standarda Odbor se susreo sa mnogim problemima od postavljanja kriterija za razvrstavanje malih i srednjih poduzeća do definiranja korisnika tih standarda. Ne umanjujući probleme koje je kompromisima potrebno riješiti, Nacrt standarda je pokazao da su ipak izabrani prioriteta na osnovi kojih će se to pitanje rješavati na globalnoj razini.

Prilikom analize mogućnosti primjene MSFI-a za mala i srednja poduzeća u nacionalne regulatorne dokumente potrebno je svakako poći od postojećega stanja koje je aktualno u određenim zemljama. Na osnovi provedene analize postojećih rješenja uočeno je da neke zemlje računovodstvena pitanja rješavaju vlastitim nacionalnim računovodstvenim standardima za mala i srednja poduzeća, neke primjenom nacionalnih općeprihvaćenih računovodstvenih načela (GAAP) ili obvezom primjene MSFI za sva poduzeća neovisno o njihovoj veličini, a neke su pronašle rješenje kombinacijom općeprihvaćenih računovodstvenih načela i računovodstvenih standarda. Na osnovi provedenog istraživanja sasvim je logično zaključiti da će se, pošto MSFI za mala i srednja poduzeća stupe na snagu, postojeće stanje računovodstvenih rješenja za mala i srednja poduzeća sigurno promijeniti barem u nekim zemljama, jer se može očekivati je da će neke zemlje i dalje nastojati da se primjene nacionalna računovodstvena rješenja.

LITERATURA

1. Act no. 431/2002 Coll. on Accounting as amended by Act no. 562/2003 Coll. and Act no. 561/2004 Coll. (2008.): <http://www.finance.gov.sk/en/Default.aspx?CatID=35>, 10.01.2008.
2. American Institute of Certified Public Accountant (AICPA), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
3. Centre for Financial Market Integrity (CFMI), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
4. Certified General Accountants (CGA), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
5. Committee on Monetary, Financial and Balance Payments Statistics (CMFB), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
6. Coppens C., Wymeersch, K., Hecke, A., Engels, L., Lembre, E., Beelde, I., Verhoeve, J., Velde, G. (2007.): *An investigation into the attitude of Belgian SMEs towards the implementation of IAS/IFRS*, Paper for presentation at the Annual Conference of the European Accounting Association in Lisbon.
7. Deloitte, (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
8. Deutsches Rechnungslegungs Standards Committee (DRSC), (2007.): *Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
9. Ernst & Young, (2007.): *Invitation to Comment – Discussion Paper on «Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
10. European Accounting Association (EAA) Financial Reporting Standards Committee, (2007.): *Comments Letter, IASB Exposure Draft IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
11. Federation Internationale Des Experts-Comptables Francophones (FIDEF), (2007.): *Comment Letter, Response to the Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities*.
12. “*Final Report of the Survey on the ED-IFRS for SMEs among German SMEs*”, (2008.): http://www.standardsetter.de/drsc/docs/press_releases/071129FinalReport_SME.pdf, 20.01.2008.
13. Further consideration of the Board’s strategy for the convergence of UK standards with IFRS,(2008.):<http://www.frc.org.uk/documents/pagemanager/asb/Detailed%20PN%20289%20Paper.pdf>, 10.01.2008.

14. Grant Thornton, (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities*.
15. <http://www.iasplus.com/europe/0501ias-use-of-options.pdf> , 10.01.2008.
16. <http://www.handelsgesetzbuch.de/>, 12.12.2007.
17. http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2006/ukpga_20060046_en_1 , 12.12.2007.
18. III. Working Group on IFRS and CBSO databases of the European Committee (ECCBSO), (2007.): *Comments to the Exposure Draft of IFRS for SMEs*.
19. ‘‘IFRS for SMEs and Implications’’, (2008.): http://www.frc.org.uk/asb/publications/it40_p333.html, 20.01.2008.
20. International Federation of Accountants (IFAC) – Small and Medium Practices Committee, (2006.): *Micro-Entity Financial Reporting: Perspectives of Preparers and Users*, Information Paper.
21. International Network of Accountants and Auditors (INAA), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities*.
22. Mamić Sačer, I., Surovy, V., (2007.): ‘‘A comparison of the accounting specifics of the Republic of Croatia and the Slovak Republic’’, AIESA 2007 – Building of Society Based on Knowledge, 11th International Scientific Conference, Proceedings, University of Economics in Bratislava, Vydavateľstvo EKONOM, Bratislava, CD-ROM with Full Papers.
23. Mamić Sačer, I., Sever, S.(2007.): *Standardi financijskog izvješćivanja malih i srednjih poduzeća*, Financije i porezi TEB, br. 6.
24. *Nacrt Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja za mala i srednja poduzeća, (Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities)*, (2007.): IASB, London, www.iasb.org.
25. *Nacrt vodiča za primjenu Standarda za mala i srednja poduzeća (Draft implementation Guidance IFRS for Small and Medium-sized Entities)*, (2007.): www.iasb.org.
26. National Institute of Accountants (Australian Accounting Standards Board), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities*.
27. *Osnove za zaključke na nacrt standarda (Basis for Conclusions on Exposure Draft)*, (2007.): IASB, London, www.iasb.org
28. Small and Medium Practices Committee, (2006.): ‘‘*Micro-Entity Financial Reporting: Perspectives of Preparers and Users*’’, International Federation of Accountants
29. Statistical press release, URN 07/92, 22. August 2007, <http://stats.berr.gov.uk/ed/sme/smestats2006-ukspr.pdf>, 10.01.2008.

30. The Institute of Chartered Accountants in Ireland (ICAI), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities.*
31. The Institute of Chartered Accountants of Scotland (ICAS), (2007.): *Comment letter, IASB Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium-sized Entities.*
32. The Institute of Chartered Accountants in Australia (ICAA), (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities.*
33. The Institute of Chartered Accountants in Australia (ICAA), (2007.): *Financial Reporting Standards for Small and Medium Entities: Stakeholder insights.*
34. The South African Institute of Chartered Accountants, (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities.*
35. Uredba Europskog parlamenta i vijeća (EC)/1606/2002 OD 19.07.2002., (2002.): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002R1606:EN:NOT>
36. WMEBF, (2007.): *Comment Letter, Exposure Draft of a Proposed IFRS for Small and Medium- sized Entities.*
37. Zakon o gospodarskih društvima, Uradni list RS 42/2006

THE POSSIBILITIES OF IMPLEMENTING THE IFRS FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTITIES – AN ANALYSIS

Summary

International Accounting Standards Board in February 2007 published on its web site the Exposure Draft of the proposed International Financial Reporting Standard (IFRS) for small and medium – sized entities and made it available to the whole economic public for analysing. This paper elaborates the most of comments regarding the Exposure Draft. Taking into consideration needs of small and medium-sized entities as well as user's needs, every creator of financial reports agrees that proposed IFRS for SMEs are significantly simplified in comparison with the full IFRS. However, they also agree that there is a lot of work to be done in order to create a standard due to the harmonization of accounting standards which is taking place globally. The paper presents an analysis of present accounting solutions for financial reporting of SMEs on the example of selected countries. This is important for analysing the possibility of IFRS for SME's implementation within the present regulatory framework for financial reporting.

Key words: small and medium-sized entities, IFRS, national accounting standard, financial reporting